

Nyordning af Militærvæsenet. Det viser allerbedst, at det paa ingen Maade er min Opfattelse, at man ikke skal kunne røre en Fod, før man har alle med sig. Men det, der skete i 1922, var netop noget, der var i Takt og Samklang med det, der paa-tænkte i Norge og Sverige og i andre Stater med en lignende Stilling som Danmark. Det er det, der er Forskellen paa det, som skete den Gang, og det, som man nu ønsker at gøre. Det, man ønsker, er jo at gennemføre en Ordning, til hvilken der i Virkeligheden intet som helst Side-stykke er og heller ikke bliver noget blandt de Stater, vi kan sammenligne os med. Det er alt for meget at forlange af vor Godtroenhed i saa Henseende, at vi skal være tilfredse med, at Partifælle den eller den har klappet os velvilligt paa Skulderen paa Genferkonferencen og sagt nogle komplimenterende og elskværdige Ord, bag hvilke der bestandig laa dette: Ja vel, men hjemme hos os vil vi ikke for nogen Pris gøre noget lignende som det, I tænker paa at gøre. Det er et dybtgaaende Grund-træk i Folkeforbundspagten, at enhver Stat efter Evne skal afværge Forsøg, der gøres fra pagtbrydende Staters Side paa at benytte dens Territorium til krigerske Handlinger. Et andet dybtgaaende Træk er det, som blev saa stærkt fremhævet af det ærede Medlem Hr. Moltesen, nemlig den Solidaritetsfølelse, der maa være mellem Folkene. Det benægtes principielt heller ikke fra nogen Side. Men saa siger man: Ganske rigtigt, vi skal gøre alt, hvad vi evner, for at afværge en saadan Krænkelse af vort Territorium fra en pagtbrydende Stats Side, og vi skal gøre alt, hvad vi evner, for at opfylde de øvrige Forpligtelser, Folkeforbundet kan paalægge os, men først bringer vi os i en Situation, om hvilken vi med Sandhed kan sige, at vi evner intet. Først gør vi os selv evneløse, og saa siger vi: Ja, vi er loyale Folk, vi vil gerne opfylde Forudsætningerne for Folkeforbundspagten, men vi har ingen Evner til det. En saadan Handlemaade minder ikke saa lidt om de Historier, man hørte fra gamle Dage om Karle, der var indkaldt til Militærtjeneste og huggede deres Tommelfingre af for at blive ude af Stand til at opfylde deres Værnepligt. En saadan Karl har maaske ogsaa sagt: Ja, naar jeg kommer i den Tilstand, kan jeg ikke gøre Tjeneste, saa er der ingen, der kan forlange det af mig. Men det er ikke den Art Ting, den Art Amputationer, som bliver taget for gode Varer i Samkvemmet mellem Folkene. Jeg mener

— og det maa lige saa godt siges rent ud —, at skønt jeg naturligvis betragter, som jeg sagde i mit første Foredrag, Afrustningsforslaget som en Fugl paa Taget, som noget, der aldrig har haft nogen som helst Udsigt til at blive gennemført, saa mener jeg dog, at den høje Regering har gjort Landet ubodelig Skade ved overhovedet at fremsætte dette Forslag. Det har skabt en ugunstig Mening om Danmark i vide Kredse.

Det var meget lærerigt at høre de Fremstillinger, som de tre ærede Medlemmer, der har deltaget som delegerede i det sidste Folkeforbundsmøde, gav af, hvad der er foregaaet dernede. De tre ærede Medlemmer talte ud fra højst forskellige Standpunkter, og det har sikkert været kærkomment og lærerigt for alle Tingets Medlemmer at høre deres Fremstillinger. Men ogsaa hvad man der hørte, forekommer mig bekræfter i høj Grad dette, at der ikke er sket Danmark nogen Tjeneste ved Fremsættelsen af dette Forslag, ja, at der endogsaa er sket os stor Skade for vor Anseelse blandt Europas Stater. Det mest slaaende Bevis derpaa er dette, som jeg tror, det ærede Medlem Hr. Moltesen fortalte, at da Efterretningen begyndte at komme ud i Genève, var det første, man spurgte efter: Hvem skal da fylde Hullet? Er det England, eller hvem skal fylde det? Jeg synes ikke, det paa nogen kraftigere Maade kan understreges, hvilken Skade der er sket alene ved Fremsættelsen af dette Forslag.

Jeg skal saa endelig fremsætte nogle Udtalelser om de sociale Udgifter. Jeg har derom sagt, at vi er naaet Grænsen for, hvad vi kan bære af sociale Udgifter. Denne Udtalelse, synes jeg, er blevet strakt ud til at betyde noget, som den aldrig kunde komme til at betyde. Den højtærede Socialminister vilde deri lægge den Mening, at vi efter min Mening for bestandig skulde stivne i den Ordning, vi nu har, aldrig reformere noget i den, aldrig rette Fejl i den. Selvfølgelig har dette været langt fra min Mening. Den almindelige Udviklingslov, vi er under, under den er ogsaa vor sociale Lovgivning; og jeg vil meget gerne for mit Vedkommende være med til at udjævne Uoverensstemmelser, som kan være indenfor vor sociale Lovgivning paa forskellige Omraader som Følge af den stykkevise Maade, hvorpaa den er blevet til. Men det staar fast, at som vore økonomiske Forhold er nu og i den Tid, vi kan overskue, bliver der ikke Raad her i Landet til større